

Snorri Sturluson

UPPSALA-EDDA

Uppsalahandritið DG 11 4to

Heimir Pálsson sá um útgáfuna
og ritar inngang

BÓKAÚTGÁFAN OPNA
SNORRASTOFA Í REYKHOLTI

2013

Efnisyfirlit

	Formálsorð	11
1	SNORRI STURLUSON	15
1.1	Frá Odda í Reykholt	15
1.2	Noregsferð og heimkoma 1218–1220	25
1.3	Aftur til Noregs 1237	29
1.4	Veðjað á rangan hest	31
1.5	Eigi skal höggva	32
2	HANDRIT	36
2.1	DG 11 4to og íslenskar bókmenntir á stórveldistímanum í Svíþjóð	37
2.2	Pappírsafrit	47
2.3	Samband handrita	57
3	HVERNIG KOM TEXTI EDDU TIL?	59
3.1	Goðsagnir	60
3.1.1	Samantekt	72
3.2	Skáldskaparmálið	72
3.2.1	Samantekt	82
4	EITT VERK EÐA FLEIRI?	84
5	SAFNHANDRITIÐ DG 11 4TO	92
5.1	Yfirlit	92
5.2	Skáldatal	93
5.3	Ættartala Sturlunga	95
5.4	Lögsögumannatal	96
5.5	Skáldskaparmál	99
5.6	Háttalykillinn – Önnur málfræðiritgerðin	100
5.7	Vísaskrá	101
5.8	Háttatal	106
6	FYRIRSAGNIR OG SPÁSSÍUMERKI	112
7	AUTT PLÁSS OG AUKAEFNI	116
8	MÁLFRÆÐI OG BRAGFRÆÐI	121

9	SAMANTEKT	137
10	FYRRI ÚTGÁFUR UPPSALAGERÐAR	141
11	UM ÞESSA ÚTGÁFU	145

Edda

FYRSTI HLUTI

1	[Formáli]	152
2	Hversu greind er veröldin í þrjá staði	153
3	Frá því er Óðinn kom á Norðurlönd	153
4	Frá því er Óðinn kom í Svíþjóð og gaf sonum sínum ríki	154
5	Hér hefur Gylfa ginning frá því er Gylfi sótti heim alföður í Ásgarð með fjölkynngi og frá villu ása og frá spurningu Gylfa	154
6	Frá spurningu Ganglera	156
7	Hér segir frá Múspellsheimi og frá Surti	157
8	Hér segir er guðin sköpuðu Ymi jötun	157
9	Frá því er sköpuð var kýrin Auðumla	158
10	Frá því er synir Burs drápu Ymi	159
11	Burs synir sköpuðu Ask og Emlu	160
12	Frá Nóra jötni og Nótt dóttur hans	161
13	Hér segir frá Bifröst	162
14	Hér segir frá helgistað guðanna	165
15	Frá aski Ygdrasils	167
16	Hér segir frá álfheimum	168
17	Hér segir frá nöfnum Óðins og ríki	169
18	Hér segir frá Þór og ríki hans og Bilskirni	171
19	Frá börnum Njarðar	173
20	Hversu biðja skal ásinn og frá Braga og Heimdall	174
21	Hér segir frá æsi Loka	176
22	Frá Fenrisúlfi og ásum	177
23	Frá ásynjum	179
24	Freyr fékk Gerðar	181
25	Frá vist og drykk með ásum	181
26	Frá því er Loki gat Sleipni við Svaðilfera	185
27	Hér þegir Þriðji	187

28	Hér hefur sögu Þórs og Útgarða-Loka	187
29	Hér segir frá því er Þór fór að draga Miðgarðsorminn	192
30	Frá lífláti Baldurs og för Hermóðs til Heljar	193
31	Frá Fimbulvetri og Ragnarökkrum	196
32	Frá heimboði ása með Ægi	200
33	Hér segir frá því að æsir sátu að heimboði að Ægis og hann spurði Braga hvaðan af kom skáldskapurinn. Frá því er Kvasir var skapaður. Hér hefur mjög setning skáldskapar	201
34	Hér segir hversu skilja skal skáldskap	202
35	Saga Þórs og Hrungnis	203
36	Frá Geirröð jötni og Þór	205

ANNAR HLUTI

(Skáldatal)	211
(Ættartala Sturlunga)	220
(Lögsögumannatal)	221

ÞRIÐJI HLUTI

37	Hér hefur skáldskapar mál og heiti margra hluta	224
38	Frá því eftir hverjum heitum skáldin hafa kveðið	224
39	Hér segir hversu skáldin hafa kennt skáldskapinn	231
40	Frá kenningu Þórs	235
41	Frá kenningu Baldurs	239
42	Frá kenningu Njarðar	239
43	Frá kenningu Freys	239
44	Frá kenningu Heimdalls	240
45	Frá kenningu Týs og Braga	241
46	Frá kenningu Viðars og Vála	241
47	Kenndur Höður og Ullur	241
48	Frá kenningu Hænis og Loka	242
49	Kennd Frigg og Freyia	242
50	Frá kenningu Iðunnar	243
51	Hversu kenna skal himininn	243
52	Kennd jörðin	245
53	Frá kenningu sjóvarins	247
54	Frá kenningu sólar	250
55	Kenndur vindurinn	251
56	Kenndur eldur	251
57	Veturinn	251
58	Kennt sumar	252

59	Kenndur maðurinn	252
60	Kennt gullið	253
61	Kenndur maðurinn	260
62	Kennd konan til gulls	261
63	Kennd orustan	265
64	Kennd vopnin	267
65	Frá kenningu skips	275
66	Hversu kenna skal Krist	279
67	Hér segir frá konungum	282
68	Hér segir hverjir fremstir eru	284
69	Hér segir hversu kennd er setning skáldskapar	288
70	Um nöfn guðanna	289
71	Um nöfn heimsins	291
72	Um nöfn stundanna	291
73	Hér segir um nöfn sólar og tungls	292
74		292
75	Kapitulum	295
76		298
77	Hér segir fornöfn	298
78	Hæverskra manna nöfn	298
79	Hér segir frá viðurkenningum	299
80	Frá sannkenningu	300
81	Frá kvenna nöfnum úkenndum	300
82	Hversu kenna skal höfuðið	300
83	Kenndur muður	301
84	Hér segir enn frá nýgervingum	301
85	Hér segir hversu heitir höndin	301
86	Hversu kenndir eru fæturnir	301
87	Kennt málið	302
88	Kenndur vargurinn	302
89	Kenndur björn	304
90	Frá hirti og hesta nöfnum ágætum	304
91	Frá hestum	305
92	Frá orma heitum	306
93		306
94	Frá kenningu arnarins	308
95	Kenndur eldur	309
96	Hér segir frá bardaga Héðins og Högna	310
97	Hér segir um kenningu gulls	311
98	Frá vélum dvergsins við Loka	311
99	Frá kenningu gulls	313

100	Loki drap Otur son Hreiðmars	313
101	Frá því er Hrólfr seri gullinu	314
102	Capitulum	315
103	Hér segir hví gull er kallað Fróða mjöl	316
104	Hér segir hví gull er kallað haugþak Höлга	317

FJÓRÐI HLUTI

105	Hér segir af setningu háttalykilsins	321
106		321
107		325

FIMMTI HLUTI

Háttatal	327
[Vísaskrá]	329
Háttatal er Snorri Sturluson orti um Hákon konung og Skúla hertuga	330
Dróttkvæður háttur i	330
Kenndur háttur ij	332
Rekið iij	333
Sannkennt iiij	333
Tvíriðið v	334
Nýgjörvingar vi	334
Oddhent vij	335
Önnur oddhending	335
Hér segir af sextán málum	337
Áttmæltur háttur	338
Þessi er inn þriðji	338
[Enn fjórði þeirra]	
Þessi er inn sjöundi	340
Hér segir um refhvörf	341
Annað refhvarf	342
Hér segir hversu skipta skal hættinum	345
Hættir fornskálda	360
Heimildir	362
Miðaldahandrit Eddu	362
Útgáfur Eddu	362
Aðrar heimildir	363
Nafnaskrá	369